

Ese de doue ori in septimana
Joi a si Domineca.

Pretulu pentru Austria
pre anu intregu . . . 10 fl. v. a.
„ jumetate de anu . . . 5 fl. v. a.
„ trei lune 3 fl. v. a.

Pentru Romanii si Srainelate
pre anu intregu . . . 14 fl. v. a.
„ jumetate 7 fl. v. a.
„ trei lune 3 fl. 50 cr.

CONCORDIA.

DIURNALU POLITICU SI LITERARIU.

Prenumeratiunea se face la Tipografia Trattner-Caroliana in strada domnesca Nr. 2. era corespundintele la Redactiunea diurnalulu S t r a t a „Scol'a Reale“ Nr. 6. unde sunt a se adresa tote scrisorile ce privescu administratiunea, speditiunea, etc.

Scrisori nefrancate si corespundintie anonime nu se primescu. Scriptele nepublicate se voru arde.

Pentru insertiunea publicatiunilor au a se responde 10. cruceri de linia. — Unu nru singlaratecu costã 10 cr. v. a.

Revista dietale.

Pest'a, 15/27 jan. 1866.

Sieste septemane se afundara in noénulu trecutulu, de candu se intrunì diet'a Ungariei. De atunci si pan'acum curgu verificãrile. La multi li se pare cã acestu lucru alu d'ietei e ce-va forte secundariu, ba unii chiar d'intre dnii deputati lu-cuprindu in dis'a romanului „trenc'a flenc'a“ si cugeta cã nice nu e de lipsa sê fie de fatia pana ce se va finì, séu si daca se mai infatiosieza, ca sê li treca de urîtu, putienu li pasa, daca cutare alêgere o primesce cas'a séu o respinge. Numai astfelu se pote esplicã si impregiurarea, cã une ori candu cutare referinte séu notariu e pre la miediuolocul cetfnei documintelor, ce combatu cutare alêgere, se trediesce câte unulu cu eschiamarea: „sê votisãmu!“ Mai mare inse este partea, care sacrificã verificãrilor tota atentiunea, in ce modu inse, respunda aceste doue casuri: Contr'a romanului (Medanu d'in Chioaru) a carui alêgere a decursu in tota ordenea, fãra de a se comite vre-unu escesu cu atãtu mai putienu vre-o crime, si contra' carui alêgere se deduse numai una petîtiune simpã, se orenduesce investigatiune; éra magiarulu Marothi (Satumariu) la a carui alêgere se ucise unu romanu si se ranisera Ddieu scie cãti, desl petîtiunea a fostu documentata, si Peley (Solnocu), a carui alegere inca cade in sirulu acelor'a, a caroru reminiscintia va fi o dovada perpetua de fratieta magiara — se verificãra. Cum se pote acést'a, e una enigma dora mai usiora de deslegatu, de cãtu insu-si ace'a, cã cãti deputati romani au doritu frãti magiari sê reesa. In cãtu pentru indifferentsimulu unor'a, ast'a inca nu e prè greu de a se esplicã. Dloru àdeca nu li prè vine la socotela sê asculte atãte fapte umane (!) si fratiesci (!!) comise de partîtele magiare. Dovada siedinti'a d'in 25. I. c. cu ocasiunea pertractarei de verificare a lui Décséy (Solnocu), candu la cererea d. Vladu de a se cetî documintele, remase sal'a mai gola. Indifferentsimulu inse se schimbã, indata ce dlu Vladu incepù sê vorbesca pre langa nimicirea alêgerii, ba la observarea acestu-a d'in inceputulu cuventarii: cã abie si-pote moderã cursulu liberu alu semtiemintelor, dlu Col. Tisza nu se potù suferì a nu-i respunde, cã dlui (Tisza) e in stare mai imbucuratoria, cã n'are ce moderã; nu dieu, domniei lui ce-i pasa cãti romani s'au ucisu, câte familie romane s'au nefericitu, si cãti prunci au remasu orfani, in lumea largã; dlui scie, s'a convinsu si d'in câte a auditu despre alêgeri, cã poporulu romanu e leniscitu, e iubituriu de pace, se lasa fãra a resiste a se ucide, candu are a se folosì de santulu sêu dreptu, deci ce ar' si avè dlui de moderatu, ce l'ar' si potè impiedecã de a se simtì fericitu? Inse ce-va superar totu-si are si dlui, a nume i pare réu, cã aude vorbindu-se de nationalitãti, pre candu dlui nu vede de cãtu partîte de alêgere. Da, dlui are cuventu, partîta magiara de la Sz. Cseh, si mai de pretotîndene pre unde au fostu si candidatu romanu, nu pentru cã e magiara, si nu pentru ace'a au alungatu, batutu si ucisu pre romani, pentru cã acestia suntu romani si vreu sê alega romanu, ci numai pentru ca acestia sê votisese pre unu magiaru fie acéla de ori ce nationalitate (sic.) Cu dlu Tisza consimira multi, aplaudandu-i cuvintele, noi inse sustienemu si inca cu destula mahnire, cã de si dupa dreptu n'ar' trebul sê fie asiè, totu-si alêgerile de dep. de estu tempu au fostu (si pre semne nu vre sê se gate inca) o lupta formale intre magiari si romani, si inca o lupta inceputa si esecutata de magiari in detrimentulu nostru. Cãtu folosu voru trage ei d'in ea, vedè-voru. D'in parte-ne semtimu o multiemire deosebita vedendu admirabilea portare a poporulu nostru, nu ni potemu supprime inse neci dorerea adença, ce ne strabate pieptulu, candu trebe sê ne

convingemu, cã portarea acést'a, care ar' potè face onore ori carei natuni culte a Europei, necum se fie recunoscuta, considerata si respectata, e inca luata in risu si botezata cu totu felulu de epetete, numai nu cu acéla care-lu merita. Pana candu va durã acést'a, si unde vreu sê ajunga frãti magiari, sperãmu cã nu preste multu ne vomu convinge. Pentru noi inca are cine sê se intreputa, cine sê vorbesca, avemu deputati romani. Ei bine, ne va intrebã o. p. cum stã lucrulu cu deputatii nostri? Ni pare réu cã la acesta intrebare inca nu potemu responde, cum am dorì. Scimu cã la inceputulu dietei, cãti erau de fatia se intrunira la o conferintia, in care — dupa cum audisemu — între altele se ivì si intrebarea: daca este de lipsa solidaritatea iutre dep. rom.? Nu vomu cercã in cãtu mai potù fi intrebare despre asiè ce-va, amintîmu numai cã de atunci nu scimu sê fie mai tienutu deputatii romani vre-o conferintia; de ace'a nice nu potemu inca scì, ca ce cale voru apuca. Vedemu cã in dieta nu-si aleseru scaune la olalta, intr'unu locu se afla numai 5—6, ceialalti suntu imprasciati, la votisare veduramu pre unii d'intre romani scolandu-se, pre alti siedindu — éra in cãtu pentru aperearea romaniloru ne'ndreptatiti la alêgeri, de 7. septemane n'am auditu numai graiulu veteraniloru nostri Alois Vladu si Sigmundu Popu, cari pan'acum sînguri si-redicãra cuventulu mai in tote casurile, unde era vorba de impiedecarea romaniloru in folosirea drepturiloru lor. Ce-e dreptu multi d'intre romani se verificãra numai deuna-di, éra cãti-va nu-su aicia, de aceea avemu cuventu a sperã, cã adunandu-se toti, si tienendu conferintie, luandu-si in dieta scaune la unu locu, si inca pre bancele corespunditorie politicele celei traditiunali a Romaniloru, de care credemu cã, tienendu deputatii nostri socotela cu alegatori lu, nu se voru departã neci intr'unu casu, — cu alta ocasiune, vomu potè impartesi o. p. despre acést'a mai multe, mai in detaiu si mai imbucuratorie. Acum mai adaugemu numai cã alêgere de la Ceica, dupa cum incunoscintieza unu telegramu alu lui P. N., nu se scie inca d'in ce cauza, s'a amanatu érasì pana la — 24. faurariu, si inchiãmu in cãtu pentru verificãri cu marturisirea, cã între modulu alêgeriloru si alu verificãrilor de estu tempu, nu e mare dîferintia.

Diet'a Ungariei.

Siedinti'a públ. a casei repr. d'in 24. jan.

Presiedînte: Car. Szentiványi. Se cescescu documintele referitorie la alêgere lu Mih. Lukynich. In tempulu cetfnei fu strèpitu ne'ntreruptu, in care necum testulu, dar' neci tonulu cetfitoriulu nu se poteã audì, d'in care cauza presiedîntele recurse la clopotielu, si asiè se facu lenisce de câte-va minute, in care se cufundã mare parte a representantiloru in cetfne diurnalistice. Cetfrea s'a finitu la diumetate pe unsprediece. Cont. Stefanu Keglevich postesce sê se cetésca opiniunea sectiunei, ce intemplantu-se, Keglevich nu intielege pentru ce recumenda sectiunea investigatiune. Fapta e, cã o mare parte de alegatori a fostu impiedecata in votare, si procedur'a inca a fostu fãra ordîne si ilegale. Voteza pentru nulificare. — Unu membru d'in mediu dovedesce, cã chiaru a fostu bataia, prin care s'a impiedecatu o mare parte a partîtei contrarie in drepturile ei legali. Protocolulu alêgerei e basatu pe date false. Voteza pentru nimicire. Colom. Tisza afla ca cale sê voteze pentru nimicire, daca cas'a le socote de drepte, câte se dicu de partîda lui Úrményi, si eo ipso neadeverate tote, câte le aducu omenii lui Lukynich. Dar' dupa elu nu e documentatu nimicu prin aceea, cã o partîda afirmãza ce-va, ce cealalta partîda denega. Pentru aceea e de lipsa, ca unu alu treilea îndividu nepartiale sê faca investigatiune, si sê lamuresca adevèrulu. Daca cas'a va enuciã

principiulu, cã presiedîntele nu pote denumi suplinte pentru culêgere voturiloru, atunci minoritatea totu de un'a pote nimicì alêgere, fiindu-cã numai atãta trebe, ca culegatoriulu voturiloru sê se departeze. Se provoca la unu esemplu d'in 61, àdeca la casulu deputatulu d'in Miskolcz, care intru tote e asemene, si in care domnulu J. Úrményi a vorbitu pe langa investigatiune, ce cas'a a si ordînatu-o. Ce se atînge de bataia, observeza peste totu, cã s'au intemlatu batãi mai mari ca acést'a, si mai bine documentate, si cas'a totu-si a verificatu alêgere. Trasulu clòpoteloru intr'o dunga s'a intemlatu la demandarea preutuliu de partîda Úrményi-ana, si acést'a s'a potutu templã d'in calculu. A fostu altmintrea de fatia candidatulu, la loculu alêgerei, dupa bataia, si numai dupa-ce s'a convinsu, cã partîda Lukynich-ana e mai mare, s'au departatu s. c. l. Pe bacea acestoru-a vorbesce pe langa investigatiune. Kubicza considerã casulu de fatia uniformu cu celu d'in Galant'a, ci chiaru si cu celu d'in Simleu-Osiorheiu, — face atenta cas'a: sê nu cada in neconsecintia, si sê nimicesca alêgere. Thalabér motiveza dreptatea investigatiunei in urm'a scrisoriloru cetfite. Bar. J. Eötvös dice cã intrebarea de capetenia e cã ore este documentu, care ar' pune a fara de tota indoiel'a nelegalitatea vre-unei alêgeri. Ore fostu-a atare bataia, prin care o parte a alegatoriloru ar' fi fostu impiedecata in esercerea dreptulu sêu de alêgere. Elu si-scòte doved'a nu d'in afirmatiunile unei-a, fãra d'in ale partiloru amendou. Inse amendou partile sustienu, cã a fostu bataia, si cã in urm'a acei-a a trebuitu se scape nenumerati cu fug'a. E fapta, cã mai multi alegatori nu s'au potutu folosì de dreptulu lor de alêgere; ei, dar' scopulu principale alu legiloru d'in 48 a fostu a face libera alêgere! Acì a fostu marginita, tocma asiè casì intr'unu altu casu, in care cas'a fuse convinsa de maioritatea alesulu, dar' fiindu-cã cãti-va votisanti nu potura incapè la cuventu, a nimicitu alêgere. Pentru aceea voteza pe langa nimicire. Contele Vict. Zichy vorbesce pe largu pe langa nulificare. B. Emer. Miske basandu-si argumentatiunea pe bataia si pe neordînea protocolulu, votèza pentru nimicire. Car. Bobory si-cede cuventulu in favorea lui Ghyeczy. Ghyeczy opumandu in vorbirea sa lunga, si adeseori intrerupta de aplause, argumintele acelu-a, cari voteza pentru nimicire, nega, cã s'ar' potè asemenã casulu acestu-a cu celu de la Galant'a seu de la Simleu-Osiorheiu. Elu vede in casulu acestu-a mai multa asemenare cu alu contelui Béla Széchenyi, numai cãtu cã bataia de la alêgere contelui B. Széchenyi a fostu dovedita, si pentru ace'a totu-si l'a verificatu cas'a. Acì bataia nu e adevèrita, si sectiunea totu-si recumenda investigatiune. Elu nu cere verificatiune, dar' ar' tienè nedrepta nulificarea, si pentru aceea voteza pentru investigatiune. Pe langa opiniunea sectiunei àdeca invest. au fostu mai cu séma d'in stîng'a, éra pe langa nimicire o parte buna d'in drept'a; nepotendu-se inse observã maioritatea, s'a intemlatu votisare prin bile. 145 au fostu pe langa opiniunea sectiunei, si 95 pe langa nimicire. Ordînandu-se prin urmare investigatiune, se intonau numele lui Gabr. Várady si alui Bolt. Horváth. Inse maioritate mare s'a dechiaratu prin scolare pe langa B. Horváth. Siedinti'a se finì la doue ore.

Siedinti'a públ. a casei repr. d'in 25. jan.

Presiedînte: Car. Szentiványi. Sectiunea socòte sê se nimicesca alêgere lu Fel. Lukys, mai cu séma d'in cauza, cã presiedîntele numai atunci ar' fi potutu enuciã resultatulu alêgerei intemplate cu achiamatiune, candu alegatori de unu nùmeru destulu de mare n'ar' fi potutu votisare, dar' fiindu-cã n'a facutu asiè, a lucratu in contra reguleloru. B. Halász vorbesce pe langa verificatiune. Ladisl. Csáky patfnesce opiniunea

sectinei. Inse cas'a primesce cu vointia unanime nulificarea. pentru ace'a presedintele dechiara alăgerea lui Fel. Luksics de nimicita. La alăgerea lui I. Maróthy s'a intemplat bataia, si nesciundu sectiunea cine a inceputu-o, recumenda investigare. Unu membru d'in sting'a poftesce se se cetesca protocolulu, apoi vorbesce pe langa opiniunea d'antăiu a sectiunei, adăca pa langa verificatiune. Mauritiu Szentkirályi esplica pentru-ce s'a stramutatu opiniunea sectiunei: pentru-că a datu de corpus delicti, de numele locului, tempului batăiei, si de alu acelui-a, care s'a omoritu. Pentru ace'a poftesce investgare. Gabriele Várady intaresce că acusatările nu-su destulu de motivate; petitiunile suntu provediute cu sigile, dar' d'intre plāngerile ce contienū neci un'a nu e documentata, pentru acēt'a poftesce verificatiune. Aloisiu Vladu poftesce investgare d'in caus'a nedreptătiloru, ce s'au templat acolo, dar' numai căti-va membri ai casei s'au scolatu pentru investigatiune, si asié Ioane Maróthy s'a dechiaratu de deputatu verificatu. Au urmatu pertratările comisiei de 9. insi. Vincentiu Babesiu se verifica cu unanimitate in urm'a parerei sectiunei. Sectiunaa considera se se verifice Bar. Ladisl. Majthényi. — Ed. Zsedényi nu e altmintre in contra, dar' fiindu-că deputatulu acestu-a a fostu alesu si in 61, si neci atunci, neci acumu nu s'a infatiosiatu, poftesce se-si tiena respectivulu de detorintia a se presentā la dieta. Cas'a trece cu vederea propunerea acēt'a si verifica neconditionatu pre B. Ladislau Majthényi. Emericu László se verifica cu unanimitate in urm'a parerei sectiunei. Sectiunea poftesce investigatiune cu privire la alăgerea lui Emericu Décsy. Samuele Túry vorbesce mai pe lungu pe langa parerea sectiunei. Aloisiu Vladu poftesce se se cetesca documintele. Maur. Jókay si-redica cuventulu pe langa comisunee centrale, provocandū-se la „egideea onorei nationali,” sub care le-a pusu articulu respectiv u alu legiloru d'in 48. Vorbesce pe langa invest., si cere se se tramita B. Lud. Simonyi. Aloisiu Vladu pentru ca romanii d'in Transilvania se nu se sūpere in impregiurările de fatia, si fiindu-că in relatiunile presinte-provocandū-se la dīversese nationalitati — investigatiunea n'ar' avē scopu, — voteza pentru nulifiare. Colom. Tisza nu vede aci nationalitati, fāra numai alegatori. (Aprobare). Sigmund Popu observeza intre aplause generala, că si comisunee centrale, ce stā supu egideea onorei nationali, este supusa lezei; prin urmare, dāca a lucratu in contra lezei, se o si pedepsesca legea. Pentru ace'a poftesce investgare, care primindu-se cas'a a tramisu cu unanimitate pre bar. Ludovicu Simonyi. Colom. Kandó se insira cu unanimitate in numărulu deputatiloru verificati. Sectiunea considera se se verifice alăgerea lui Alesandru Mocsonyi, ce se si aprobā cu unanimitate.

Sedinta publ. a casei repr. d'in 26. jan.

Presedinte: Car. Szentiványi. Sosindn o petitiune mai noua in contra lui Carolu Gyen e, s'a decisa se se tramite comisariulu Gabr. Lator. Comisiunea de noue insi recumenda se se verifice bar. F. Nikolics, ce se primē de casa fāra de contradicere. Ferd. Szemzó se verifca in urmarea parerei sect. cu unanimitate. Sectiunea considera se se verifice Lud. Pelei, Sigmund Popu poftesce cetirea protocolulu si a scrisoriloru. Sigm. Popu se convince in urmarea cetrei protocolulu, că alăgerea n'a cursu asiē, precum se cuvine. Poftesce investigatiune, (Strigari: Sē-lu verifiāmu!) Unii dorescu votisare; presedintele provoca se se scole toti, cati vreu verificatiune. (Majoritate preponderante.) Prin urmare Pelei se dechiara de verificatu. Presedintele dechiara dupa acēt'a că se va tienē sedintia inchisa, in care se voru pertratā spelese casei.

In sedinti'a de asta-di (27. jan.) se alesa una comisiune de 30 de membri pentru gatirea proiectulu de adresa, si alt'a, in care d'intre romanii e P. Mihályi, pentru intempinarea Maiest. Loru.

Ordenatiunea in. guvernul transilvanu cu privire la alăgerea deputatiloru pentru dieta d'in Pesta.

In numele Maiestatei Sale c. r. apostolice a Marelui Principe alu Transilvaniei, Contelului Secuiloru, preagratiusulu nostru Domnu!

Maiestatea Sa c. r. apost., amesuratu pręgratiusulu rescriptu reg., d'in 25 decembre 1865 Nr. 5580 carele spre orientare si publicare se acude aici in mai multe exemplare tiparite, s'a induratu preagratius a ordonā, ca jurisdictiunile Marelui Principatu Trannia d'impreuna cu districtulu Naseudulu, prevediute legalmintē cu dreptulu tramiterii de deputati, se se invite a se presentā prin deputatii loru ce suntu de a se alege pe bazea art. II. de lege tranu d'in 1848 la dieta ungaręsa conchiamata pe 10 decembre 1865. la Pesta.

Dreptu aceea Inclitulu magistratu este provocatu, tramitiendū-i-se intr'un'a mai multe exemplare d'in memoratulu articulu, precum si instructiunea pentru alegerea deputatiloru dietali emisa de acestu guvern reg. sub datulu de asta-di in poterea plenipotentiaerei cuprinse in §. 10 alu numitului articulu, si in fine d'in respectivele blanchete tabelarice de conscriptiune mentionate acolo, — a executā cātu mai in graba alăgerea deputatiloru pe bazea art. de lege respectivu numai in intiesulu instructiunei emise de aicea in poterea acelui'a (articulu), a esoperā cātu mai in graba representarea jurisdictiunei la dieta ungaręsa deschisa si a implinī corespondiatoriu si acuratu agendele normale in instructiune.

D'in consiliulu gubernulu reg. de țiera a Tranniei. Clusiu 10. januarius 1866. Crenneville m. p. Schreiber m. p.

Clusiu in diu'a Botediulu Domnulu.

Diu'a de anulu nouu nu ni-a potutu aduce noue Clusianiloru unu ospe mai placutu, mai de multu doritu, ca pe Ilustr. Sa parintele Ioanu Vancsa, episcopulu dīcesei gr. cat. a Gherlei, care in caletoria sa cātra loculu resiedintiei episcopesci in 1. jan. st. v. a sositu la 10 ore inainte de amedi in Clusiu, fiindu inositu de Rdiss. D. Vasiliu Nistoru, canonicu capitulare d'in Oradea-mare. Ilustritate Sa in aceea-si di si-fece cortenirile sale pe la Escelinti'a Sa guvernatoriu tieri Ludovicu conte de Crenneville, precum si la Ilustr. Sa d. v.-presedinte r. guv. Gustavu Grois, la episcopulu r. cat. si la ceia-lalti consiliari r. guv., era in diu'a urmatoria dupa celebrarea cultulu dvinu tienutu in baserica gr. cat. locale, la care a participatu si numitii ospeti pre onorati, a mersu tota inteliginti'a si onoratorii romanii aflatori in Clusiu, sub conducerea Il. Sale d. Alesandru Lázár, consiliariu r. guv. care in cuvinte petrundietorie a salutatu pe multu onoratu ospe in numele romanimeii intregē d'in locu, exprimendu bucuria nostra cea mai adanca, pentru că atotu potintele ni-a datu unu barbatu asiē zelosu nationalu si parinte bunu, care sperāmu că cu demnitaea receruta va potē multe dicimi de ani portā toiagulu sēu de Episcopu, si ca unu membru pre demnu alu ierarchiei gr. cat. d'in monarhia austriaca, va contribuī multu la redicarea vediei ei. — Dupa acēt'a s'a presentatu in corpore juristii romanii de la academi'a regesca, apoi studintii romanii de la gimnasulu r. cat. d'in cari o mare parte suntu fii sufletesci ai noului arhieru, in urma ceialalti Domni singuratfci si-au intorsu visitele loru, in cātu tota diu'a erā ocupatu cu primirea visiteloru. — Luni a datu Escelinti'a Sa Guvernatorele in onora parintelui episcopu unu prandiu, la care fura chiamati domni cons. r. guv. si alti onoratorii. — Marti demaneti'a Ilustr. Sa plecā cātra resiedinti'a episcopesca fiindu inositu de dnii Vasiliu Buteanu cons. guv. Dr. J. Maioru cons. de scole, Joanu Pamfilie protop. Clusiulu si Juliu Bardosi pract. de conc. la r. guv. cari au petrecutu pe parintele eppu pre cum audimu, pana la Gherla.

Ce primire i-au datu ai nostri de acolo, cātu si de prin comunele gr. c. la marginea dīcesei si mai de parte pana la loculu resiedintiei nu o sciu, dar' sum forte convinsu că nu voru fi remasu inderetulu Clusianiloru, căci cine are norocirea a se face cunoscutu cu acestu demnitaru besericescu, dotatu cu atāte insusiri escelinti, e atrasu si induleitu de afabilitatea-i placuta ce o areta cātu ori si cine. Dee atotu potintele ce la multi ani, in deplina sanetate se pota guvernā acestu barbatu raru alu nationalu, dīces'a cea mai intinsa d'intre cele gr. cat.; si se pota colucrā intru a ni recastigā autoritatea confesunei nostre, ca unei-a care e autonoma si prin legile Transilvaniei cunoscuta si sanctiunata prin Maiestatea Sa Marele nostru

FOISIORA.

Horia si Closca.

(Urmare.)

Istoria acestei rescōle de acum 81 de ani nici pana asta-di nu e scrisa. Ungurii nu o scriu: ei aru fi doritu ca, d'in totu ce privesce acēt'a rescōla se nu remana decātu o vaga aducere aminte de jafurile si omorurile ce au comis Romanii; apoi si de altmintrea, e cunoscutu cum cā, Ungurii suntu cei mai partiali, cei mai rei istorici. Era Romanii nu cutediā se o serie. De aci a urmatu cā, noi insi-ne, Romanii d'in Transilvania, pre cāndu ambliam la scōla, erāmu aprōpe de a crede, dupa cāte audiamu de la profesorii nostri unguri, cā Horia, ca si Michaiu, nu aru avē altu locu in istoria, decātu loculu ce se cuvine hotiloru si talhariloru celoru famosi. Si decā n'ar' fi intre Romanii cine se scrie istoria de la 1848: dupa cele ce scriu Ungurii chiar' si asta-di, sunt hotie si talharie totu ce facurāmu noi si la acestu anu in Transilvania.

Inca d'in copilaria me interesāmu de totu ce se atinge de rescōla lui Horia. Dara pucine documinte am potutu culege. Biblicotecele erau departe. Archiivele ungaręse ne erau inchise.

Ēta ce potemu presintā deocam-data lectoriloru nostri:

1) Horja und Klotsca, Oberhaupt und Rathgeber der Aufrührer in Siebenbürgen, etc. Karlsburg und Herrmannstadt, 1785. 71 pagine in 8: La inceputulu cartii se afla silhueta lui Crisianu, la capetulu ei, a lui Horia si a lui Closca, precum si sigilulu si insemnele lui Horia, facsimilate. Autorele scrierii nu se arēta, dara elu are destula cunoscutia a impregiurārilor

tieri de atunci. Titulu acestei carti lu-cunoseamu mai de multu d'in catalogulu bibliotecii Szechenyianē d'in Pesta. La 1863 ne indreptāramu cātra onorabilele nostru amicu, d. A. Romanu, profesore la universitate d'in Pesta, care binevoi a ne procurā o copia fidele, revediuta de dumnealui insu-si, dupa exemplariulu d'in Pesta. D. prof. Romanu o si publicase atunci, in traducere, in diariulu sēu Concordia. — Asta scriere, dupa impregiurāri, e destulu de impariale d'in partea unui strainu. Cele ce spune despre planulu lui Horia, de a restabili Imperiulu Daco-Romanu, precum si despre relatiunile ce ar fi avutu elu cu Romanii d'in Principate multu ne tememu nu cumva se fie calumnie de acele-a care Ungurii totu-d'a-una sciu se le renoesca la asemeni impregiurāri. Totu asiē de pucinu potemu crede in autenticitatea sigilulu si insemneloru lui Horia. Pre insemnu stā scrisu impregiuru: *Horia Rex Daciae 1784 Nos pro Caesare*. Ēr' pre sigilu, de o parte: *R. D. Horia 1784*; de alta: *Horia* be si hodinesce, tiēra plānge si plātesce. *Horia rex daciae*: acēt'a ar fi fostu o crime in contra majestatii, care de siguru n'ar' fi remasu ne-atinsa in sentinti'a data asupra lui Horia; sentinti'a inse o cunoscemu, si despre acēt'a moneda si titlu nimicu nu memorēza. Apoi, dāca cānteculu ce farmeca pana asta-di pre toti Ardēlianii:

Horia be la cārcima 'n dēlu.
Domni fugu toti d'in Ardēlu.
Haideti feciori dupa mine
Sē ve 'nvetiu a traī bine.
e unu cāntecu romanescu: nu mai incape indoela cāvversulu:
Horia be si hodinesce,
Tiēra plānge si plātesce.

e productulu fantasiei poetice a Unguriloru. — Mai citīmu in asta carticica, cā Horia ar fi fostu fratele unui episcopu romanu, care l'ar fi numitu capitanu intr'unu escadronu de husari redicatu de insu-si episcopulu pre sēm'a imperatului. Dara n'avemu nici o alta proba pozitivā intru acēt'a. De altmintrea ēta ce scrie istoriculu Klein despre episcopulu Aaron d'in Bistra: „Pe la 1755, cāndu tinea Maria-Teresa bataia cu Prusulu (Bucsiulu), Episcopulu Aaron de impreuna cu totu clerulu au datu o compania, adica 130 de husari cu arme, cu cai, cu haine si cu tote cele de trebuintia. Totu preutulu spre redicarea companiei acesti-a au datu cātu unu galbinu.”

Partea 1 si 2 a acestei scrieri e tradusa de noi, era partea 3, cea mai grea, binevoi a o traduce onorab. domnu Eugeniu Predescu, membru alu inaltei curti de Casatiune si de Justitia.

2) Umständlicher Bericht von den in Siebenbürgen entstandenen Unruhen. von G. M. Wien, 1784. 8 foie in 8°. Aveamu si noi acēt'a carticica, ne mai tramise unu exemplariu spre intrebuintiare pre onorabilele d. A. Hurmuzachi d'in Bucovina. Exemplariulu domnulu Hurmuzachi cu atātu e mai pretiosu, cā afara de copi'a insemneloru lui Horia, are si portretulu unui romanu inarmatu, apoi unu tabelu care arēta cum au prinsu pre Horia si pre Closca, si unu altu tabelu, cum stau ei, amēdoi, inchisi la Alba-Julia. In fine, in exemplariulu domnulu Hurmuzachi se afla doue foie scrise cu mână: descrierea chipulu lui Horia si Closca.

3) Corespondintie de gazete franceze contīmpu- 1) Acte si Fragmente istorice-bisericesci, de Tim. Cipariu pag. 107.

Principe, ca sê nu mai vedem pe tenerii nostri studînti atîtu la academi'a r. juridica, cîtu si pe cei de la gimnasiale locali, unde la r. cat. facu majoritate absoluta, lipsîndu in serbatorile noastre romane dela cultulu dîvinu, temendu-se cumca in atari dile daca nu voru merge la scole, voru fi persecutati sêu voru remanê inderetu de conscolarii ceia-lalti, cu cari sînguri tienu profesorii prelêgeri. — Sum tare convinsu, cumca *Illustr.* Sa episcopulu ca unu parinte bunu, care prè bine scie, cumca natiionalitatea noastra in *Ardèlu* numai beseric'a a susutienutu-o si cumca tenerii romani, cari besericesce nu suntu crescuti se potu privi ca perduti, nu va intre lasà, a face pasii conveninciosi in contielegere cu ven. ordinariatu metropolitanu alu Albei Julie, unde precum am intielesu, protopopulu nostru locale a facutu inca in primavera anului trecut pasii conveninciosi, cu ce rezultatu, nu o scimu, pre la locurile competînte, ca sê se introduce si aici datîna observata la academi'a c. r. d'in Sibiui, unde in dile de serbatori ale noastre nu se tienu prelêgeri publice.

In fine nu potemu lasà ne amintîtu, cumca *Illustr.* Sa, a amanuatu Rdss. D. J. Pamfilie protop. de aci, 30 fl. v. a. ca sê-i impartiesca intre studîntii romani mai lipsîti, si cu portare buna, cu preferintia d'in dîceces'a Gherlei; — unu nou actu de bunetate si ingrigire parintiesca, aretatu cîtra tenerimea scolare pentru care i se si aduce prin acèst'a cea mai sîncera multiemita pùblica.

G

Beiusiu, 23. januaru 1866.

Societatea de leptura a Gimnasiului de Beiusiu.

Diacandu-i rdissului dnu Teodoru Kóváry diriginte gimnasiale la anima prospererea, inaintarea si desvoltarea mai deplina in limb'a si literatur'a romana a teneriloru incredîntiati conducerei celei pline de amore si insotite de unu zelu doveditu de la începerea carieri, starul in contielegere cu o. corpu profesoralu la locurile mai inalte pentru deschiderea unui campu literariu. Acestu nunciu se primi d'in partea tenerimei cu unu entusiasm si cu o imbratsiare caldurosa; câ-ci de multu a insetosiatu si asceptatu tenerimea vederea acestui agru, care se deschise prin urdirea societati de leptura d'in anulu 1861. dec. 31. si si areta gratiile sale cele multe si atragatorie.

Prin staruintele rdissului dnu se castigã aprobarea statuteloru, pre a caroru base se intemeia societatea de leptura in Gimnasiulu de Beiusiu. Aceste statute *) suntu urmatoriele:

§. 1. Titululu societati infintiande e.

Societatea de leptura a tenerimei studiase in Gimnasiulu rom. gr. cat. de Beiusiu.

§. 2. Scopulu ei este desvoltarea mai larga in limb'a si literatur'a romana.

§. 3. Membru alu societati de leptura pòte fi ori care studînte de Gimnasiulu superioru, si inca ordinariu, decumva sub decursulu anulu scolasticu va

rane, culesc de Nicu Balcescu, comunicate de d. Odobescu.

4) Acta et Relationes de funestissimo Transylvanico, quem praedo Hora, alias Nicola Ursz. Dux rebellium Valachorum cum Kloszka Ivon Csuri excitavit. MDCCLXXXIV. Figuris illustrata. Manuscriptu contimpuranu, de 67 foi in 8º, comunicatu totu de onorablele d. A. Hurmuzachi. Cu tota probabilitatea, asta colectiune de documinte, e de celebrulu istoricu Jos. Benkó. Intre altele cuprinde si faimos'a relatiune comitatului Hunedorei cîtra comisariulu Iancovics: Species facti de Lanienis per Gentem Valachorum in Inclito Comitatu Hungariensi cum Zarand unito ano 1784 sub decursu mensis novembris patris.

5) Cartea intitulata: Denkwürdigkeiten aus dem Leben des Freiherrn Samuel v. Brukenthal Gubernators von Siebenbürgen. Aus archivarischen Quellen gesammelt von Joh. Georg Schaser, Pfarrer zu Thalheim Hermannstadt 1848, are unu capitulu intregu depre rescól'a lui Horia, intitulatu: VII. Des Gubernators Berichte über den Aufruhr walachischer Unterthanen unter Hora und Kloska und die dem Br. Brukenthal erteilten kais. Befehle. pag. 60—99.

6) In pretiosulu volumu de documinte ms. care mai anulu trecut bin-evol a ni-lu face daru escelintia sa parintele Mitropolitu Ales. conte Sterca-Siulutiu, se afla si câte-va documinte relative la acèsta rescóla.

7) Fól'a pentru minte anima si literatur'a, Nro 31, 32, 33, 34 si 45 d'in anulu 1842, si Nro 1 si 2 d'in 1763, inca continu câte-va documinte despre rescól'a de la 1784; intre altele, sentintia data asupr'a lui Horia si Closca.

8) A Hóra-támadás története. Irta id. Gróf Teleki Domokos. Pest, 1865. are unu meritu necontestabile

ceti ce-va operatu, fie acél'a d'in ori ce ramu alu literaturêi frumóse; in casu contrariu numai ca membru straordenariu va aparê in memorialulu acestei societati de leptura.

§. 4. Pentru acoperirea lipseloru societati membri se deobliga la tacsu anuale de 1 florenu.

§. 5. Presidele societati totu de una e dirigintele gimnasiale, sêu in nepotintia fiintei de fatia a acelui-a unu membru alu corpului profesoralu.

§. 6. Societatea si-va alege dupa maioritaea voturiloru d'in membrii:

a) Unu notariu, care sê duca protocolulu despre deurgerea siedintieloru, si acél'a cu ocasiunea siedintei urmatorie sê lu cetésca.

b) Unu casiru, care va manipula sum'a incursa prin daruri voluntarie asiê, ca in urmarea provocari presidelu se pota da informatiune receruta inaintea membriloru despre starea acelei-a, éra spre acoperirea speseloru pote influintia numai in urmarea provocari de la preside, éra sum'a statatoria se va dapune cu finea fie-carui anu scolasticu la presidele societati.

c) Unu bibliotecariu a carui detorintia va fi, a veghia asupra bibliotecei societati, si a duce protocolulu despre edarea si incurgerea acelor'a.

§. 7. Staruintele anuale ale societati se restringu la urmatoriele:

a) Siedintele se voru tiene ordínatu in septe-mana una data dominica, sêu conformu impregiariloru mai adese ori, sêu mai arare ori dupa prevederea presidelu, in sala cea mare a Gimnasiulu de la 11—12 ore dupa misa.

b) Cu inceptulu fiecarei siedintie notariulu respectivu va ceti protocolulu siedintei mai decurundu tieneu pentru legitimarea acelei-a d'in partea membriloru.

c) Operatele membriloru se voru dejudeca dupa rãgulele ordínare a le criticee prin membrii denumiti pentru acél'a scopu de preside, éra pentru aprobarea deplina va fi de provocatu parerea profesoriloru, si operatele aprobate se voru depune in biblioteca societati de leptura, d'intre care conformu impregiariloru se va da la tipariu câte o legatura pre anu.

d) Siedintia o va dechiarã presidele de inchisa. Datu in Beiusiu, 17. maiu 1862.

Umilitu asterne

Teodoru Kóváry m. p. dirigintele gimnasiulu Beusianu.

Nro 32067.

Statutele de mai susu prin acèst'a s'au aprobatu. Bud'a, de la consiliulu locutenentia regescu alu Ungarie anulu 1862, 31 maiu.

In numele escel. sale dlui locutienatoriu Privicer m. p.

Imbratsiarea prima avu fructele sale, câ-ci pre langa traducerea unoru detaiuri mai insemnate se traduse si una carte scolastica carea la impregiarile binevenite se va da spre tiparire. Fructele ei suntu mai vertosu desvoltarea mai larga in studiulu limbei materne, ce imprime mai inadînsu amorea catra limb'a sa cea sonora.

In acestu anu scolast. se tienu prim'a siedintia in 3. dec. 1865. sub presiedintia rdiss. dnu Teodoru Kóváry. Presidele tienu una cuventare petrundieto-

cã ne arêta o multime de documinte relative la acèsta rescóla, aflatiore in biblioteca museulu d'in Clusiu, precum si in alte colectiuni si bibliotece private.

9) Interesantea critica a domnului Franciscu Szilágyi asupra scrierii contelui Teleky, in traducere in diariulu Concordia No. 8, 9 si 10 d'in anulu 1865.

10) Afara de silhuetele si desemnele d'in carticic'a Horia und Klotzka, si afara de tabelele d'in cartea comunicata de d. Hurmuzachi, mai posedem noi insine urmatoriele: a) silhuet'a lui Horia si Closca, editiune originale in 4º, pre care se citescu urmatoriele: Nicola Hora und Glosca Ivan, Oberhäupter der rebelischen Wallachen, wurden d. 3-ten Januar 1785. in der Radaker Waldung gefangen genommen, und von dem Obristlieut. von Kray von 2-ten Szeckler Regiment nach Karlsburg gebracht. Möglich fec. et excud. Norimbg. adica: Nicolae Horia si Ion Closca, capii Romaniloru rebeli, fura prinsu in padurea Radaculu la 3 januaru 1785, si adusi la Alba-Iulia de locotenintele-colonelu Kray d'in alu duoile regimentu secunescu.

b) silhuet'a lui Horia, a lui Crisianu si a lui Closca, editiune originale in 4º, pre care pre langa numele lor, stã crisu: In Wien zu haben bei Antonius Aloisius Haehnle, Kupferst. c) trei busturi ale lui Horia, tóte trei in editiuni originali in 8º micu: pre doue stã scrisu: Horia Wallach: Rebelle: éra pre alu treilea: Horza Anführer der Walachischen Rebellen welcher den 30. Dez. 1784 in der Radaker Waldung gefangen genommen worden. F. M. Will exc. A. V. adica: Horia, conducatorulu rebeliloru romani, care fu prinsu in padurea Radaculu la 30. decembrie 1784. d) Portretulu lui Horia, pre care stã scrisu: I. Adam fe. Orden des Hora. (stã si ordinulu). Hora Anführer der Wallachischen Rebellen welcher den 30. December 1784 in der

ria si fòrte acomodata impregiariloru intre cari se afla societatea, aretandu folosulu, ce-lu potu trage membrii, precum si frumseti'a unei insotiri spre unu scopu asiê de maretu.

La provocarea rdiss. dnu dir. se alesarea de catra membrii: Acsentiu Gait'a de notariulu siedintieloru, Ioane Candr'a de bibliotecariu, Juliu Darabantu de casiru, studînti in clasa VIII. gimnasiale si Arcadiu Popianu st. de cl. VII. gimnasiale de vice notariu. Dechierandu-se siedintia dupa aceste de inchisa presidele se departã d'in medilocolu membriloru intre urãri de bucurie comendandu activitateri intiepte a corpului profesoralu conducerea societati, — profunda multiemita rdiss. dnu dir. pentru ingrigirea parintiesca dovedita si cu acèsta ocasiune in privintia societati.

O impresiune fòrte placuta facu asupr'a membriloru presintia multu stim. dni. Civili cãtu si a m. o. corpu profesoralu.

Bucuri'a ni se maresce pre di ce marge vedindu crescerea numerulu membriloru de una parte, éra de alta parte activitatea la tóta siedintia dovedesce prosperarea si inaintarea societati noastre.

Dee ceriulu ca acesta intreprindere se prindaradecini tari, se fie pomu fructiferu, d'in cari sê se pota culege frupie salutarie cãtu mai multe.

Acsentiu Gait'a Teodoru Kóváry notariulu siedintieloru preside.

Protocolu XII.

In anulu 1865. 28. nov. 9. dec. s'a tienu siedintia directionale a Asociatiunei rom. Aradane, sub presiedintia ordenaria a Sp. D. Sîgismundu Popovicu V. Dîrectoru; in fiintia de facia a dd. membrii directionali: Dr. Atanasu Sian-doru, Ladîslau Bogdanu, Manuilu Misfciu, Ioanu Ratiu, Lazaru Ionescu, Ioanu Berceanu, si not. Dionisu Pascuti.

78. S'a cetitu epistol'a M. On. D. Gavriulu J. Munteanu Dîrectorulu gimn. d'in Brasiovu si colectante ddto 15. nov. 1865. in frulu carei-a suntu incunoscintia, cumca d'intre 18. membri insemnati pe list'a tramisa de aici pentruca sê binevoesca a in casã restantiele de la Stim. Domniile lor, precumu anticipatulu pe semestrulu ultimu alu anulu 1865. pana in 1. maiu 1866. numai 4 insi avura bunetate a persolve sumele obligate, strapuse aici prin prè laudatulu colectante in 16 fl. v. a. — D'intre cari numai 3. insi, si anume DDni: Iosifu Baracu, Ioanu G. Ioanu, Ioanu Lenger, se dechiarã cumca si mai de parte voru sê fia membrii Asociatiunei cu oferte de câte 2 fl. v. a.

*) In cãtu scimu, atari statute formulase inca in 1863 si tenerimea studînte de la gimnasiulu romanu d'in Blasiu, sustenendu-le la loculu competînte cu rogarcã de a se inaintã la locurile mai inalte spre aprobare. Pana in 1864 scimu cã n'au ajunsu prè departe, éra de atunci in coce nu scimu ce pasi s'au mai facutu. Lips'a de atari insotiri, intre tenerimea rom. nu o mai trage asta-di nimene la indoela, ea é prè simtita. Ne marginim deci a pune tenerimei d'in Blasiu la inima: sê nu se lasc de intreprinderea d'in 63, in sperare cã onor. corpu profes. i va întorce atentiuna si spriginirea meritata. R.

Radaker Waldung gefangen genommen worden. e) Portretulu lui Closca, totu editiunea lui Adamu in 8º. Glosca, ein Gehülfe des Rebellen Hora, welcher mit ihm gefangen worden. adica: Closca unu ajutoru alu rebelulu Horia care a fostu prinsu impreuna cu dên-sulu. f) Altu portretu alu lui Closca, totu de Adam. g) Chipu alegoricu alu Horia. I. Perez à Czechow fec. represnta crudimile lui. h) Portretulu lui Horia, Closca si Crisianu, in 4º, dupa esemplariile ce se afla in biblioteca Bruhenthal in Sabiiu. Parintele Ioanu V. Rusu, demnulu protopopu alu Sabiulu, si vechiu amicu alu nostru rogatu, de noi in ver'a trecuta, bine-voí a ne procurã copie esacte, luate prin fotografia, depe aceste trei portrete. Pe portretulu lui Horia stã scrisu: *Nik. ursz Alias, Hora tumultus rusticani Valachorum in Transilvania aº 1784 excitati author.* adica: Nicol. Ursu, sêu Horia, autorulu rescólei tieraniloru romani d'in Transilvania la 1784 Pre alu lui Closca: *Varg. Ion alias Klosk: Ion Horae primarius capitaneus.* adica: Iuon Varg. sêu Closca, capitanulu primariu alu lui Horia. Pre alu lui Crisianu: *Krisan Dsurds ex herpenyetumultus in Transilvan. aº 1784. excitati coriphueus tertius.* adica: Giorgiu Crisianu d'in Carpenisiu, alu treile corifeu alu rascólei d'in Transilvaia de la 1784.

Tóte documintele, precumu si portretele desemnele si tabelele, mai susu atînse le vomu publicã prerond. Nu mai pucinu, si câte altele vomu mai primi si descoperi de aci nainte.

„Tr. Carp.” A. Papir Harianu.

pe anu; recusandu alti domni d'in motive deosebite si anume: ca nu li s'au tramisu statutele Asociatiunei, neci ca s'au vediutu cu veri un'a ocazione publicati de membrii Asociatiunei acesteia; altii, ca nu sciu se fia inscrisi de membri. D. Colectante insu-si adauge, cumca pe langa tote ca au administratu si de alta data banii de la DDnii membri ai Asociatiunei acesteia, dar' neci macaru respunsu n'au capetatu despre primirea lor; pentru ace'a alaturandu si M. O. Domniea sa obligamentulu pana in finea anului acestui-a mai de parte nu; totu de o data binevoiesce a propune de fiitorulu colectante pre D. J. G. Ioanu, negotiatoriu rom. in Brasiovu.

Determinatu: Banii primiti in 16 fl. v. a. suntu predati perceptorului pe langa cuietantia cuvenita. — In catu pentru observatiunile Domniloru incuviintati, scrisoarea M. O. D. colectante, va fi cuminecata essactoratului, pentru conferirea-i cu protocolulu capitalu; avendu bunetate, despre cele aflate a reportu in sedinti'a urmatoarea mai de curendu.

69. Fiindu propusu cumca D. Ioanu P. Deseanu numitulu presiedinte in comisiunea revedietore recursurilo si testimoniile juniloru studinti cari au recursu pentru stipendiu pe anulu scolaru 186⁵/₆ d'in cause momentose ne potendur si implini dregatori'a in obiectulu acest'a, cere a fi dispensatu.

Determinatu: D. Ioanu P. Deseanu luandu-se in consideratiune cuvenita causele impedecatoare, e deslegatu de afacerea menita, si cu unanimitate e alesu D. Manuilu Misiciu, carui voru fi strapuse tote recursurilo si adnescile lor, ca in fiinti'a de facia a Domniloru comembri Dr. Atanasiu Siandoru, si Ioanu Berceanu, cercandu-le, catu mai curendu se dee informatiunea cuvenita directiunei ca d'in sedinti'a urmatoarea mai de curendu se fia determinatu cari juni scolaru voru primi stipendiu pe anulu scolaru 186⁵/₆?

80. Au fostu prectitu recursulu lui Ioanu Dunca juristu in an. II. in Oradea-mare dtdulu 9. dec. c. n. in care se roga pentru stipendiu pe anulu scolaru curinte.

Determinatu: De-si au espiratu terminulu preclusu in 30. optovre c. v. cu tote celelalte recursuri se fia predatu comisiunei menite pentru referire la tempulu seu.

81. Sa cetitu epistola M. O. Domn. Georgiu Vasilieviciu parocu in Giula si colectante dtdulu 4. decemv. in firulu careia areta cumca in lista tramisa Domniei Sale pentru incasarea restantiilor de la Domnii membri, suntu nesce sminte esentiali, se roga pentru rectificare, d'in ce scopu au strapusu aici una lista; totu de o data cere cuita generale ce se afla la Domn'a Sa despre 27 fl. 50 cr. v. a. se fia schimbata cu cuite speciali avendu dupa ace'a a se pogori la incasarea restantiilor.

Determinatu: Relatiunea acest'a a D. colectante va fi cuminecata Domnului perceptor, ca in catu va afla de dreptu, cuita generale se o schimbe cu cuite speciali, pe nmele fia carui membru despre sum'a solvita, ca fiacare se fia convinsu avendu documintu la sine, cumca banii primiti au fostu folositi in scopulu destinatu.

82. Domnulu V. Directoru si presiedintele sedintiilor directiunale Sigismundu Popoviciu fiindu alesu de deputatu in cerculu Buteni comit. Aradului, si acumu avendu de a plec'a la locul destinatiunei la diet'a tieroi in Pesta, cu cuvinte caldurose si fratiesci si-lu'a diya buna de la membrii directiunei, ca in cercu mai largu se lucre spre binele patriei si natiunei recomandandu-se iuberei si aducerei aminte fratiescu; totu o data ne uitandu-se de agendele ulterioare a le directiunei au enunciatu cumca in intielesulu statuteloru Asociatiunei, presidulu lu va cuprinde pe absinti'a Domniei Sale membrulu celu mai vechiu alu Directiunei.

Determinatu: Toti membrii directiunei i-urara cale fericita, sanatate si potere deplina ca cu barbatiea-i indatenate se pota colucra spre binele comunu alu patriei, si deosebi a natiunei romane iubite.

83. Sa amintitu cumca totu d'in scopulu menitu va fi in departatu si D. Florianu Varga esactorulu pentru ace'a ar fi de lipsa a increde interimalu agendele esactoratului, altui membru directiunale.

Determinatu: Candu se va areta lips'a isvorita in absinti'a esactorulu directiunea va alege atunci esactoru interimalu.

84. Referindu-se d'in partea perceptorului, cumca membrii Asociatiunei de si provocati prin foile publice nu se grabescu a solvi ratele sale obligate,

si e tema ca nu cumva prin nepasare asemene Asociatiunea se devina in un'a perplesitate de a nu pota corespunde scopulu filantropicu de a persolve stipendiele juniloru si altele.

Determinatu: De nou se se faca un'a publicare mai bine provocare tramitinda la Redactiunea Concordiei pentru publicare rogandu si celelalte On. redactiuni a foiloru romane de a impartesi provocarea ace'a in diurnalele lor.

Autenticatu in Siedinti'a direptionale d'in 1. ianuariu 1866.

Mirone Romanulu Dionisiu Pascuti
substit. presied. notar. direct.

NOUTATI ESTERNE.

FRANCIA. Cuventulu de tronu alu Imp. Napoleone III. lu-luara pan'acum la o dejudecare mai de aproape d'intre diurnalele francesci, numai cele ale regimului, pre candu diurnalele opusetiunali se tienu inca in reserva. „France“ e pre indestulitu cu cuventulu de tronu. In cuvintele referitorie la politia esterna, „France“ afla una garantia pentru sustinerea pacii si aplauda politia Imperatului. In cestiunea messicana, Imperatulu realizeza dorintiele tieroi fara de a desava scopulu espediitiunei. Roma prin cuventulu de tronu e pusha afara de staruintele ambitiunei Italiei. Si acele pasuri ale cuventulu de tronu, cari se referescu la politia interna, inca-i placu diurn. „France“; motvandur si placerea cu cuvintele: ca doctrina statorita de Imperatulu nu se pote apretiu numai in legatura cu faptele. Imperiulu e reprezentatu in momentul de fatia prin trei partite: partia progresista, a reactiunei si cea conservativa. Cea d'antaiu staruesce dupa mai multu, de catu s'a datu, a dou'a vre unu pasu inderefru si a trei-a, care e cea mai ponderosa, crede ca pentru regresu e pre tardiu era pentru progresu pre de tempuriu. Acest'a e si politia imperatulu, care in cuventulu seu de tronu a amanatu ce e dreptu desfasurarea institutiuniloru imp., inse nu a trasu-o la indoila. Inse ori catu de indestulitu se pare „France“ totu-si nu e lipsitu neci de ore cari ingrigiri, recunoscendu ca inca trebuie multe facute, ca pres'a se afla in una situatiune nemultiemitoria, senatulu i-lipseste insemnatarea, ce corespunde putetiunei sale, reprezentatiunea regimului inaintea camerei nu e de ajunsu s. a. cestiuni cari nu mai pota suferi neci una amanare. Asie se dechiara „France“, de unde se pote precepe usioru, ca diurnalele opusetiunali-su si mai putienu indestulite. Anume „Siècle“ afla, ca cuventulu de tronu fatia cu Prussia nu e destulu de aspru.

ITALIA. Parlamentulu italianu si-a reinceptu ieri lucrurile. Ministrulu nou de finantie si-a cetitu socota sa finantiaria. Unu telegramu d'in Florenti'a ni aduce resumerea acelei-a. Peste totu, planulu Dlu Sci a Loja e conformu cu alu antecesorulu seu, D. Sella; elu respinge tota ideea de imprumutu seu de altu espediente. Bugetulu e adusu in echilibru cu darile si economiele noue; aceste d'in urma, care D. Sella le-a ridcatu numai pana la 30 de milioane, ministrulu actuale le urca la 55 de milioane, impartindu-le mai cu se ma pe marina si resbelu. Deficitulu, care ar' fi inca de 211 milioane, va fi acoperitu parte prin marirea dariloru esistinte, parte prin formare de dari noue asupra vinului,

bucateloru si oleiuriloru. Cu unu cuventu, deficitulu preveditu e totu destulu de considerabile, ministrulu lu-apretie la 80 de milioane.

ISPANIA. D'in Madridu se insciintieza ca Prim cu 500 de soldati, 10 oficii mai inalti si subalterni si cu 20 de cai trecu preste frontier'a portugiesea. Atatu omenii catu si animalele erau forte obositi; ostasii fura desarmati si internati, era oficiii se lasara pre cuventulu de onore liberi, Prim plec'a catra Lissabona, dara se crede ca era se va fi torsu catra Ispania.

VARIETATI.

Ni se scrie d'in Oradea cumca si unu tenerasiu de conte Porcia Lajos romanu de mama, italu de tata se opintesc pre la Ceica dupa a blegatia. Sermana patria cine vre se-ti fie parinte; care n'a invetiatu de domne ajuta neci gramatic'a!

Se vorbesce cumca unu jude romanu d'in o comuna de langa Oradea-mare ar' fi respunsu astfelu la unu coruptoriu, care lu-imbai cu 1000 fl. numai se se abata cu comuna intriga de la Romanu: „pune-ti banii in punga si eu nu-ti voi fi respundietoriu de vietia decatu o diumetate de ora, pana poti se esi d'in satu afara,“ apoi se dice ca acest'a nu e virtute romana.

** O corespundintia suscisa de 11 docinti, data d'in Fagetu ni spune, ca cele impartesite sub rubria „Varietati“ (Conc. nru 95.) despre referintiele docintiloru catra d. insp. scolaru si prot. alu Fagetulu, nu suntu intemeiate pre adeveru, ca-ce resp. dnu insp. scol. nu numai nu si-a iertatu neci unu feliu de abusu fatia cu docintia de sub inspectiunea dsale, ci d'in contra a fostu totu deun'a cu o portare parintesc'a catra ei, ce se motiveza prin o adresa de incredere ce 40 de docinti i dedita inca in 1863.

** Program'a Concertului, ce-lu va da junimea romana d'in Pesta in 24. jan., 5. fauru: 1. Melodie romane: a) Cantarea pecurariului, b) Ardelene, aplicate pe orchestrua tenerimei de Ioane Jancu; esecutate de orchestru a carui membri sunt: Ioane Jancu, Iuliu Illés, Dionisiu Poinar, Samuile Tolnay, Constantinu Coti, Stefanu Crenianu, Gedeonu Tolnay, Svet. Vasiciu, Geiza Mihalkovics, J. Simon, Ioane Porutiu, baronulu Bela Stojka, Vilhelmu Varga, Ludovicu Dobner, S. Siebreich, Nicolae Tolnay, si Stefanu Perianu ca conducatori. 2. Reminiscentia de Fr. Liszt, d'in opera Lucia di Lammermoor; esecutata pe piano-forte de domnisor'a Irina Nedelcu. 3. Poesia romanesc'a dechiamata de D. Pavelu Draga. 4. Fantasia romana de Franciscu Doppler pe flaut; esecutata de D. Alesandru Nikolies profesoriu de conservatoriu, si accompaniata pe pianoforte de Domn'a Emilia Sztupa. 5. Arie d'in opera „Kunok“ de Csaszar; aplicate pentru orchestrua tenerimei de D. Alesandru Nikolies prof. de conservatoriu; esecutate de orchestrua tenerimei. 6. Andante si variatiuni de Schumann pe doua piano-forte esecutate de Dsior'a Cristina Hegyi si D. Perianu. 7. Sonata (C. moll) de Beethoven esecutata pe forte-piano si lauta de Dsior'a Elena Joanoviciu si D. Ioane Jancu. 8. Rapsodia romana de Antoniu Sipo; esecutata pe piano-forte de D. Stefanu Perianu. 9. Potpouri d'in arie romane, compusu si aplicatu pentru orchestrua tenerimei de Ioane Jancu. — Domnisor'a Elisa Circa, virtuos'a nostra de violinu, care la rogarea comitetulu a binevoitu a primi invitatiunea, va esecuta intre piesele atinse, urmatoarele trei bucate: 1. Arie romane, de Helmesberger. 2. La melancolie, de Prume. 3. Les arpeges de Vieuxtemps. — Damele si domnii amintiti la rogarea comitetulu arangiatoriu voru lua parte cu privire la scopulu filantropicu.

** Maiest. Loru Imptulu si Imples'a voru plec'a d'in Vien'a Luni in 29. I. c. pre la 8 ore si 4 min. demaneti'a si voru sosi in Pest'a la 2 ore 30 m. d. am. La curtea calei ferate, s'au facutu locu in sala de acceptare si pentru dame, cari vreu se se infatiosieze la primire.

Proprietariu si editoriu: Sigismundu Pop.
Redactoru respundietoriu: Alesandru Romanu.

Depusetoriulu principale pentru Ungaria
in Pest'a: e la Franciscu Horvath.

Precum la tote espusetiunile universali asie si in
tempurile mai d'in urma

Sicriele mele

Atatu in Pest'a catu si in Stetinu
au fostu destinsu cu medalione de clasa prima.

Depusetoriulu principale pentru Ungaria
IN PEST'A

e la Franciscu Horvath

in strat'a Vatiului Nr. 5. la cas'a contelui Szapary,
fatia cu strat'a scrutariloru (negotiatoriloru cu
vechiture, Trödlergasse.) (5—6)

